

Asia: VN/15078/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä mahdollisuudesta kommentoida hyvin kirjoitettua hallituksen esitystä. Esitys keskittyy ymmärrettävästi kokonaisuun puolustukseen, joka on osa kokonaisturvallisuutta, kuten huoltovarmuuskin. Työ- ja elinkeinoministeriö näkee, että nykyhetkessä esityksessä tulisi todeta myös kokonaisturvallisuudesta ja toisena yksityisen sektorin roolista. Ministeriö korostaa yhteistyömielessä hyvinvointialueiden ja Huoltovarmuuskeskuksen vastuita ja roolia yhteistyössä materiaalisien varautumisen saralla.

Suomen ja Euroopan turvallisuusympäristö on suurimmassa murroksessa sitten toisen maailmansodan. Turvallisuusympäristömme on arvaamaton ja täynnä epävarmuuksia. Erittäin haastava geopoliittinen tilanne ja konfliktien kärjistymisen uhka ovat lisänneet tarvetta panostaa kokonaisturvallisuuteen. Ukrainan tilanteesta olemme oppineet, kuinka tärkeää on turvata kansalaisyhteiskunnan toiminta osana kansallisen puolustuksen peruspilareita. Valmius edellyttää luottamusta ja yhteistoimintaa eri toimijoiden kesken. Kansalaisyhteiskunnan – ja siten kokonaisturvallisuuden – turvaaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa.

Yhteiskunnan toiminta ja huoltovarmuus vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa turvataan normaalioloissa rakennettujen rakenteiden ja toimivien markkinoiden varaan niitä tarvittaessa varautumismielessä esim. lainsäädännöllä tehostaen. Kansainvälisen yhteistyön merkitys korostuu toimintaympäristömme ja turvallisuustilanteemme muutosten myötä. Euroopan unioni ja NATO ovat keskeisiä kansainvälisiä yhteisöjä resilienssin ja turvallisuuden kysymyksissä. Suomella on paljon annettavaa Euroopan varautumisen ja resilienssin vahvistamisessa, kuten NATO-jäsenyytemme sekä EU:n laajuinen varautumisstrategia ja sen toimenpideohjelma osoittavat.

Kokonaismaanpuolustus on osa yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. Yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukainen kokonaisvaltainen varautuminen mahdollistaa nykyistä laajemman ja syvemmän EU-Nato-yhteistyön, jolloin sotilaallinen ja siviilivarautuminen tukevat entistä paremmin toisiaan ja näin vahvistavat entisestään kokonaisturvallisuuttamme

Esityksessä todetaan HUOVA-laki ja päätös. Ministeriö toteaa, että lausunnolla on myös hallituksen esitysluonnos huoltovarmuusjärjestelmämme kehittämistä. Huoltovarmuuden keinovalikoimamme on oltava laaja ja jatkuvasti kehittyvä. Huoltovarmuusorganisaation koeteltu ja kehittämisen arvoinen julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorien kumppanuusmalli on moderni, tehokas ja kehittämisen arvoinen tapa hallita yhteiskunnan huoltovarmuusriskejä. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ovat nykyisin yhä enemmän riippuvaisia yksityisten yritysten tuottamista ratkaisuista. Yksityiset sosiaali- ja terveyspalvelut täydentävät julkisia palveluja. Yksityiset palveluntuottajat voivat myydä palvelujaan julkisille palvelun järjestäjille (esim. hyvinvointialueet, valtio), työntäjille tai suoraan asiakkaille. Samalla yritysten olisi tärkeää päästä hyödyntämään nykyistä paremmin viranomaisten tuottamaa turvallisuus- ja riskitilannekuvaa, jotta ne voivat huolehtia omasta varautumisestaan ja siten tukea koko yhteiskuntaa.

Muotoiluehdotus pykälään: "1) turvaamalla ja suojaamalla kriittisiä terveydenhuollon toimitiloja huomioiden myös alueen väestön

tarve;", "huomioiden" voisi olla muodossa "ottaen huomioon".

Klemm Kari
Työ- ja elinkeinoministeriö

Havukunnas Saija
Työ- ja elinkeinoministeriö - TEM/HEHA/TTM